

Lespezi: казál'и, җар'ела, пажэру, сабрáл'ис'а, раб'ит', пмаҗит, вакрух, нашил'ис'а, приващ'ил, плащей, кал'осы, җарá etc.

Carcaliu: җибанá, парáхóдэм, бараны, барадá, разҗавóр, абабр'оные, праҗнáт, бари'á, дахтарá, харащей, харóн'ут' мамалыҗ'и, павал'áйу, лав'ит', җарды (< rom. gárd) забóры etc.

Brăilița-Pisc: папрóс'ут', дражэ'ей, карóў, парóт, папý, базáр'е, казán, рукавá, бакá, баҗáтэй, штаны, мал'ица, җарбузы etc.

Roman: лапиш'и, бари'óm, салóмэй, парас'óнка, спалн'áут', мал'итвы, заву, зарóдышка, палатнó, платóч'и'к, падушка etc.

Botoșani: җар'á, табакóм, панáм, малат'ылка, байáца, сабóр, ваз'мýт, дал'инка, капан'иҗы, л'ихарáтка etc.

Tg. Frumos: насн'эл, сас'еду, журавл'и, варанцы, дамóў, ваз'ит', хараддэ'и (< rom. harag), пан'ál, җаворк'а, разумн' etc.

Manolea: па_бс'ен'и, такэй, пасóл'им, валóс', җаршóк, пытстáйт, стэранá, назнáч'ин, забал'эл, узар'ош, пал_ока etc.

Brătești: па_франту, далбáйем, дамнó, лышад'ám'и, җылавэй, прэдавáл'и, мыладóй, җалышк'и наклáл'и etc.

Socolinți: пахáт', уражáй, хамýт, падвáл, сабáка, дравá, адалáс'а, пам'óр, са_мно́й, малат'ен'ица, затвар'он etc.

Climăuți: хэладнó (хэльднó), стакáн, травá, малакó, дахóд'ут, җарóх, сталбэй, касá, канцы, плахáйа, камáр', кладýт, кам'óньк etc.

4.2.1. Așa cum am mai spus, varianta *a* pentru vocalele *a* și *o* în prima silabă protonică nu apare consecvent. Am înregistrat cuvinte în care vocalele *a*, *o* se rostesc *э*, dar analiza pozițiilor în care se produce această reducere mai intensă nu evidențiază o anumită condiționare legică a fenomenului.

Exemple: сáлдáт, влóс, пэрс'áта, снпэй, мэсты, пэ_бжý (<C1), з'имвáт', нахэ_д'илс'а, прэ́т'ивн'ица, твэ́рэм (<S1C), звэ́н'ил'и, хлэ́аты, старэ́в'еры, дэ́нáл'и, (<Gb), рэ́вэр'ица, п'ер'евз'ил'и (<Sv), л'ип'вáнск'и́а, ч'исн'кú (<C) etc.

Cele două sunete (*a*, *э*) reprezintă realizarea fonetică a variantei comune a fonemelor vocalice *a*, *o* din prima silabă protonică, iar apariția lor neregulată se explică, probabil, printr-o articulație mai intensă sau mai puțin intensă. Exemplele de tipul хэ́лднó, хэ́ладнó dovedesc caracterul oarecum facultativ al celor două rostiri.

4.3. În privința comportării lui *и* după consoană dură în prima silabă protonică, nu am remarcat abateri, de regulă întâlnindu-se rostirea *и*. În unele cuvinte am notat tendința de labializare² a acestei vocale, *и* trecînd la *у*: камушóм, булó (<C,S,Sv,J), мужук'ý (<S1C), ушувáлэ, рубáл'ствэ, рубáл'ил'и (<Sv,M) нутáут' (<Mh) etc.

4.4. În privința silabei a doua și a treia înaintea accentului, situația se prezintă astfel:

a) vocalele *a*, *o* după consoană dură sau la început de cuvînt prezintă variantele *а*, *э* și *и*;

b) vocala *е* se pronunță în cele mai multe cuvinte ca *и* sau *и'*, sunet cu o apertură mai apropiată de a vocalelor închise:

¹ În studiul lui E. Vrabie, *Note asupra graiului rus de la Climăuți*, «Romanoslavica», XII, 1965, p. 120, se emite ideea existenței unor urme ale akaniei disimilative pe care, probabil, vorbitorii acestui grai ar fi cunoscut-o în trecut. Datele noastre nu ne permit să ne punem o asemenea întrebare.

² Fenomenul este întâlnit și în alte graiuri rusești. Vezi N. P. Grinkova, *Заметки и калужских говорах*, în *Материалы и исследования по русской диалектологии*, том I, Москва, 1949, p. 241.